

## MAGYAR KURIR.

Bécs, Pénteken, Julius' 8-dikán, 1825.

*Török's Görög hadi történetek.*

Már két versben meglehetősen kiterjedéssel írtunk a' Modoni tengeröbölben Május 12-dikén éjjel eléfordúlt verekedésekről; utóbb az Austriai Arethus Kommandásának Májor Bandierának tudósításából adtunk ki némelly kivonásokat: hanem mint hogy illy fontos tengeri verekedés talám még ezen egész Török-Görög hadakozás alatt elé nem fordúlt, méltónak tartjuk már most a' Májor Bandiera tulajdon tudósítását is a' hozzátartozó toldalékokkal együtt, önn' kifejezései szerint fordítva kiadni, mint itt következik: —

„A' Zeai tengerről Május' 28-dikán 1825-ben. Mihelyest parantsolatot vettem, a' Napoli-di-Romaniai öblöt 8-dikban este azonnal oda hagytam 's Modonhoz eveztem, hol 12-dikben délután 4 óraker vasmatkákon megállottam. Vénetikónál 2 Görög hajót láttam evezni, midőn más 23-mak Sapienza szigetétől dél-nyugat felé valami 15 mértföldnyire eveztek alá's-fel. Midőn Modonhoz közelíttem 30 Török hadi hajókat láttam Modontól nyugotra la virozni (jobbra-balra tsavarogni). A' kikötőhely' torkolatján kívül az öbölben vasmatkákon állottak egy frégát, egy nagy Gabarre, több Korvették, Briggek, és szállító, mind Algiriai hajók. Itt láttam állani a' Courier nevű Belga Brigget is (a' Kapitány Rottiers vezérlése alatt). Itt esett értésemre a' kikötőhely' Kommandásától, hogy Ibrahim Basának kevéssel az előtt az a' szerentséje volt Navarinnál, hogy

Ó-Navarint és a' Sphagia szigetén lévő erőseget rájokrohanással elfoglalta, 's 1500 Görög fegyveresek estek hozzá fogságra; kik közzül Ibrahim 750 emberket, tudniillik az Ó-Navarinben találtatott egész őrző serget elbótsátotta, 's már ekkor maga Navarin vára is kapitulálási ajánlásokra tett vala. En embert küldöttem ki a' szározra az Ibrahim Ágenssihez olly izenettel, hogy tartson számomra egy lovat készen, hogy más nap' reggel az ő Urához mehessek, a' ki Navarin mellett lógerezett. —

„Estvéli 6 óratájban egy Görög Brigg mutatta meg magát a' Sapienza és Cabre szigetek között lévő tsatornán, mellyek az Algiriai frégát 's egyéb néhány hadi hajók meglátván, a' helyett hogy az ellenséggel szembe szállottak volna, inkább a' szabad tengeren kerestek menedéket, 's c'képpen könnyűvé tették a' Görögöknek, hogy Gyujtójikat a' több Török hajókra, mellyek nem illy könnyen szaladhattak széllyel, kibótsáthassák, a' hova járult, hogy 6 és egy fertály óratájban jó erős dél-keleti szél támodván, nagy segítségére volt a' Görögöknek abban, hogy az ő itt lévő egész hajós tsapatjuk a' nevezett tsatornán által a' Modoni öbölbe béronthasson. Mint hogy Sapienza szigete ezen öbölhöz nagyon közel esik, a' szél pedig a' Görögöknek nagyon kedvezett, kevés idő telt benne, hogy a' Görög hajók 's kiváltképpen az ő előre bótsátott Gyujtójik hozzánk olly közel érkeztek, hogy, mivel a' Török hajókról 's Battériákról az ágyukréájok szüntelenül tüzeltek, mi is egyszerre nagyon

veszedelmes állapotban szemléltük lenni magunkat. —

„Egy Gyújtó, mely csak valami árbótz-kötélnyi távolságra vala tőlünk, azt az Asia nevű Török nagy Gabarrehajót vette erányba, mely a mi hajónk hátuljától nem messze állott. Én, hogy a szemünk előtt álló veszedelem elől kiállhassak, azonnal elvagdaltattam vasmatkájink köteleit, 's minden vitorlákat szélnek eresztetvén Sapienza' szigetének nyugoti foka felé hajtottam, hogy a szélnek segédelmével a két ellenséges tsapatok közül kimenekedhessék. A' Belga hajó is tüstént elvagdaltatta vasmatkájának köteleit, 's azon iparkodott, hogy mennél hamarabb oda hagyhassa a' veszedelmes öblöt. —

„Kievezésünk közben jól láttam, miként akasztotta össze magát az első Görög Gyújtó az Asiával, 's miként kötözték magokat hat más Gyújtók ugyan annyi Török Korvettékhez és Briggekhez, mely közben az egyéb Görög hajók megszűnés nélkül lövöldöztek a' kártásokat és ágyugolyobisokat a' Török hajókra. —

„Én egy ideig, tudniillik még Sapienza szigetéhez érkezhettem, éppen a' Görög és Törökök tüze között voltam. Görög Kapitány Tomási noha jól láthatta hogy az én hajóm nem tartozik a' Törökökhöz, mivelhogy a' nagy zászlóm ki volt függesztve 's nem is egy erányban veztem a' Törökökkel, tsakugyan még is néhány ágyú és puskalövéseket tetetett ellenem, de a' nélkül, hogy golyobisai bennünket értek volna, pedig oly közelről tüzeltek, hogy némely golyobisai a' hajóm felett repültek által. A' Belga Briggre is rá tüzeltek a' Görögök. Én azoközben lehető iparkodással eleveztem a' két tsatázó scrog között dél felé, úgy hogy nem soká nem szolgált hozzám egyiknek is a' golyobisa. —

„Nyóltz óra volt midőn az Asia a' levegőbe felrepült 's vallami 11 oráig még 10 más hajók lobbantak 's repültek fel

vagy égtek-el hasonló módon. Az én embereim midőn az Arethusával éppen a' tsatázók között szorulva lévén a' golyobisokat magok körül robdesni szemlélték, megrettenthetetlen bátorságot mutattak, 's oly serényen és pontossággal láttak az evezési munkához, a' milyent csak tengeri szolgálatban Veteránussá lett katonáktól lehet várni.

„Én 13-dikban viradóra ismét vizsza tértem az Arethusámmal Modon felé, 's 9 óratájban szembe találkoztam a' Görög scroggel. Kapitány Tomási úgy intéztette evezését, hogy hozzám közelithessen, 's maga a' Kapitány, ki az esmeretes Candiai Insurgens Vezér-Tomásinak rokon-unokája, az Arethusára által jöven legbetsületesebb kifejezésekkel engedelmet kért, hogy az előbbeni tsatában az Arethusát Török hajónak lenni gondolván, arra réa tüzeltek, ajánlván, hogy ha talám golyobisai valami kárt okoztak volna, azt telyesen vissza fogja téríteni. —

„Én elcibbe terjesztettem néki, hogy kifüggesztett 's lobogó nagy zászlónkrol 's abból is, hogy fordulásainkat a' Törökökkel nem egy erányban tettük, könnyű lett volna megesmerni azt, hogy az én hajóm Austriai légyen; hanem ezt én most ennyibe' maradni hagyván, mászszor az e'féle tselekedeteknek következeseit jobban meg kell gondolni, mert az illy megtévedéseknek gyakran kedvetlen lehet a' kimenetele; kárt azonközben az Arethusá semmit se vallott. Megjegyzésre méltó, hogy a' Görögöknek múlt estvéli szerentséjéért semmi elragadó öröme foladni nem vettem eszembe ezen Kapitányt, sőt úgy látszott, hogy, én nem tudtam miért, de szomorkodik és mély gondolatok forognak elméjében. Meg kérdeztem tehát szomorkodásának okát, 's ő minden tétovázás nélkül megvallotta, hogy a' Görögök Ibrahim Basának Moréán tett szerentsés elömenetelei miatt éppen most nagyon ter-

hes környülállások közzé jutottak, kiváltképpen azért, hogy néhány legjobb Generálisai elfogattattak, és hogy a' Moréai sereg az Egyiptomi jó lovasságtól 's az ő gyalogjaiknak Európai módra dolgozó bajonétjaiktól megfélemlvén, nem jó szívvel állanak ki elejükbe a' tsatázó mezőre. Végezetre még egyszer botsánatot kérvén a' történt hibaért, vissza ment hájára. —

„En Május' 14-dikén déltájban ismét kivettem vasmatskájimat a' Modoni öbölbe', 's itt esett értésemre, hogy a' Törökök' vesztése 12-dikben estve az Asia nevű nagy Gabarréből, 3 Korvettéből, 3 Briggekéből, 's 4 Török és 2 Jóniai szállító hajókból állott: hanem Modon vára és városa semmi kárt nem vallottak.

„Május' 15-dikén kimentem Ibrahim basához, a' ki engem' megkülömböztetett betsülettel fogadott. Az Egyiptomi armádának Lógerén lovagoltam által, és én azt egészen Európai módra láttam elintéztetve lenni. Ezen armáda áll: 13,000 gyalogokból 's 1200 lovasokból. Beszéltem mind azokkal az Európai származású tisztekkel, kik most az Ibrahim Basa szolgálatjában vagynak, 's név szerint azon LaSève nevű Frantzia Ex-Obersterrel, a' ki most Solimán-Bei nevezet alatt katonáskodik ezen Egyiptomi armádánál. Ezek mind azt mondták nékem, hogy az Arabsok jól verekednek, a' betsületre nagyon vágyódnak, könnyen tanulnak, 's a' háború inségeit, a' hideget meleget, az éhséget, szomjúságot türelemesen szenvedik. Mindnyájok hámultak, midőn látták hogyan viselték magokat azon lovag-összetsapásban, melyben Ibrahim Basa személyesen vezérkedett; e' volt a' Forgi mellett történt csata. Az eleségi intézetek olly jók, hogy egy nap sints, mellyen Egyiptomból gabonával rakodott hajók ne' érkeznének Modonhoz. —

„A' foglyokat nagyobbára hazájokba botsáttatja Ibrahim olly utasítással, hogy a'

revolúziós időkben műveletlen hagyott földjeiket műveljék-még. Láttam az Ibrahim táborában a' fogságra esett Hadschi Christót, a' két Zafir opulót (Nicolót és Panajótit), 's a' Mainai Beinek egy unoka ötsét. A' több vezéreket honnyolba botsátotta Ibrahim 15' más Mainaikkal, kiknek drága ruhát és fegyvert is ajándékozott. Több az, hogy még azt a' Modoni Görög Püspököt Gregorióst sem bántotta, a' ki O-Navarinban esett most fogságra, 's a' ki három esztendőknél előtte, midőn a' Görögök Navarint megvették, a' Török aszszonyokhoz 's gyermekekhez nagy kegyetlenséggel viseltetett.

„Ibrahim Basával tartott beszélgetésemnek vége felé ő elé hívatta Hadschi Christót 's a' Modoni nevezett Püspököt, parantsolta nekik, hogy kíséret alatt menjenek-el a' Navarini kapu elejébe 's jelentssék-meg az abban lévő Görög őrző seregnek, hogy ő (Ibrahim) nekik a' tengeren Kalamatába szabad elevezést enged, de fegyver nélkül. Ha pedig ezen ajánlást megvetik a' Görögök, ő azonnal rárohanás által veszi-meg a' várat, 's az utolsó emberig mindnyájokat kardra hányatja. En pedig vissza tértem az Arethúshoz.

„Május' 16-kán reggel megérkezett az Amaranthe nevű Frantzia Goelette az Egyiptomi tengerről a' Modoni öbölbe, 's vasmatskáját kivetette. Dél után levelet vettem Modonból, melyben kéretett Ibrahim Basa, hogy ismét mennék ki a' száorzra 's lennék jelen a' Capitulatzión, melly Navarin alatt a' Török Lógerben az ő első Agensének Ahmed Efendinek sátorában a' Navarini Görög Deputátusokkal fog költetni. Ezen Deputátusok eleintén nem akarták alá írni azt a' feltételt, hogy fegyvereiket letegyék, de végre ebben is megegyeztek, olly feltétel alatt, hogy Austriai és Anglus kereskedő hajók az Arethúsa és Amaranthe oltalmazása alatt vigyék-el őket Kalamatába, hogy útjokban a' tengeren a'

Török hajók miatt semmi hajók ne eshes-  
sék. Ibrahim úgy nyilatkoztatta ki magát,  
hogy reá áll ezen feltételre, tsak én és a  
Frantzia Kommandáns egygyezzünk meg  
benne. A' mi engemet illetett, úgy ítéltém,  
hogy nem volna miért meg ne tselekedjem  
ezen kívánságot, tsak azt kértem ki hogy  
Ibrahim Basa írásban adja, hogy eztt öllem  
mind két alkúvó rész kívánja. Az Ama-  
ranthe Kommandánsa is reá állott a' do-  
logra.

„Május 17-dikén semmi megjegyzést  
érdemlő történet nem fordult elé; 18-dik-  
ban megérkeztek a' Sybilla nevű Anglus  
frégát 's egy Korvette a' Kapitány P e h e l  
vezérlése alatt az öbölbe, 's a' Kapitány  
a' Korvette Kommandánsával kiment a' szá-  
rozra, hogy Ibrahimnak az ő serei által  
nyert győzedelmeihez szerentsét kívánjon.  
Ezek 19-dikben által veztek Korfuba, hol  
a' Jómiai Anglus Lord-Biztos A d á m s' fe-  
lesége a' Sybillára felülven onnét Triest  
felé útnak indult.

„Május 20-dikán reggel én és az Ama-  
ranthe Kommandánsa a' Modoni öblöt el-  
hagyván Navarinhoz evetünk, hogy a' Gö-  
rögöknek ezen várból lejendő kijöveleken  
's hajóraüléseken jelen legyünk. Elbámul-  
tunk a' jó renden, mellyel a' várnak által-  
vétele véghez ment, 's az Egyiptomiaknak  
a' felsőbbek eránt viseltető engedelmessé-  
geken. Mi 20-dikban délben már vasmats-  
kákon állottunk az öbölben, hanem Na-  
varinnak általadatása tsak 23-dikban eshe-  
tett-meg, azért, hogy a' kereskedő hajók,  
mellyeknek a' Görög örző serget fel kel-  
lett venniük, tsak 22-dikben estve érke-  
tek-meg, a' melly napon egy Anglus hadi  
Brigg is érkezett-meg ugyan oda, hogy  
Ibrahimtól egy Anglus kereskedő hajót,  
a' melly Navarinba a' Görögöknek eleséget  
akarván bevinni, az Egyiptomi hadi hajók  
által elfogatott, vissza kívánjon. Ibrahim  
Basa különösen megkérített engem 's az  
Amaranthe Kommandánsát, hogy legyünk

jelen a' Görög örzőcseregnek kijövetelén 's  
hajókra ülésén. Meg kell vallanom; hogy  
a' kijövő Görögök ellen valaki legkissebb  
méltatlanságot elkövetni mérészlett volna;  
ámbar a' Capitulatióban meghatározottat  
vala, hogy az örző sereg fegyvereit lete-  
gye, tsak ugyan még is megengedte Ibra-  
him Basa, ki ezen seregnek kijövetelét ma-  
ga személlyesen, serei előtt lóhátan ül-  
ve szemlélte, hogy mind azok a' Görög  
katonák, kik arra engedelmet fognának  
kérni, fegyvereiket elvihessék, úgy hogy  
az örző cseregnek egy-harmad része fegy-  
veresen ült hajóra. —

„Mikor kijött a' Görög sereg, annak  
egyik legvitézebb vezérét T a t r a c k ó t 's  
a' Mainai Petró Bei' fíját maga elibe hí-  
vatván Ibrahim, kinyilatkoztatta nékiük,  
hogy addig, míg a' Görög országlószék  
Selim és Ali Basákat, liket Nápolinak el-  
foglaltatásától fogva törvénytelenül magá-  
nál tartóztatott, vissza nem botsátja, ad-  
dig ő is magánál a' Lógerben fogja őket  
mint kezeseket tartóztatni. Azután sátorá-  
ba menvén Ibrahim, kért engem 's az An-  
glus és Frantzia hajós Kapitányokat, hogy  
mennyünk utánna, a' hol kinyilatkoztatta  
nékünk, hogy ő ezen Görög vezéreknek  
ott tartóztatására a' Görögök szavaszező-  
sége által kényszerítették, de egyszermind  
betsületére ígeretet tesz' nékünk, mint az  
Európai három elsőbb nemzetek' tisztjei-  
nek, hogy mihellyest a' nevezett két Ba-  
sák elbotsátatnak, ő is azonnal elbotsát-  
tatja Tatrakkót és a' Mainai Bei' fíját, de  
a' kik addig is egész betsülettel fognak  
láttatni, 's az ő tulajdon konyhájáról tar-  
tatni. —

„Május 23-dikán délig elvégződött az  
1100 emberekből álló örző cseregnek egy  
Austriai és két Anglus kereskedő hajókra  
lett felülése, a' melly hajók a' Navarini  
öbölből, mint az egygyezés tartotta az  
Árethusa és Amaranthe oltalmazások alatt,  
azonnal köveztek, 's már estvéli 10 óra-

kor, igen kedvező szelünk lévén, a' Koroni öbölnél evezünk, 's mint hogy már itt a' Görögöknek a' Törököltől nem lehetett felni, én és a' Frantzia Kapitány a' kereskedő hajókat magokra hagytuk, hogy útjokat Kalamáta felé folytassák, mi pedig Smyra felé vettük evezésünket. —

„Május' 24-kén reggel egy Görög (Speziai) hadi Briggel találkoztam, melynek Kapitánya hozzám a' hajóra jöven Navarin várának állapotja felől tudakozódott, 's minekutánna töllem mindeneket megértett, nagy szomorkodással mondta, hogy néktek sokkal több veszedelmet okoz az egymás között való egyenetlenkedés, mint az egész Egyiptomi armáda, és ők sokkal inkább félhelnék attól mint ettől. Mondta, hogy ő most egycsesen Kalamatába veszi útját 's kieszközli, ha lehet, a' két Basáknak elbotsáttatását, kiket a' Görögök a' Capituláció ellen mind ez ideig magoknál megtartottak, csak hogy Ibrahim is botsással Tatrakótés a' Petro Bei' fiját, kiket a' Görögök nagyon be-tsülnék.

„Az Egyiptomi hajós sereg most 11 fregátokból és 62 kisebb szerű hadi hajókból, tudniillik Korvettékből, Briggek-ből és Goellettékből áll.“

Ezen tudósításhoz mellékelve voltak a' Capituláció; a' Navarin várában találtatott holmiknek laistroma, 's az az írás, melyet Májor Bandieranak, az ő kívánságára Ibrahim Basa arról adott, hogy ő kívánta, hogy a' Görög örző sereget Navarinból Kalamatáig az Austriai és Frantzia Goellették kísérjék-el.

Hydrai újságok is érkeztek Bétsbe, melyek közzül a' legújabb Május' 23-dikán nyomtatott. Egyikben ezek közzül az adatik elé szomorú módon, hogy O-

Navarinnak 's Sphagia szigetének Ibrahim Basa által lett elfoglalatása mitsoda környülállások között történt. — Találtatik ugyan ezen Hydrai újságlevelekben a' Modoni tengeri tsaláról is egy örvendetes tudósítás 's még annál is kedvezőbb a' Görögökre nézve, mint milyen a' Belga Kapitány Bottiersé volt. Mi ezt is ide tesszük a' Hydrai újság szerint, de olly megjegyzéssel, hogy Olvasójink az Austriai Májor Bandiera' tudósításából ítéljék-meg, hogy mi igasság van benne 's mi nints, a' Görög tudósítás így hangzik: — „

„Első hajós szakasz. Almyra Máj. 14-kén 1825-ben. Mi tegnap előtt az Egyiptomi hajós seregnék nagy részét Modon felé evezni szemlélvén, azonnal szélnek eresztettük vitorlájinkat 's a' Sapienza sziget' tsatornáján által estvéli kedvező szélnek segedelmével utánna evezünk, 's ezen egész Egyiptomi osztályt Modon' vára alatt állva, beértük, 's vakmerően neki hajtottunk; a' vár csak egy pár ágyulóvést tett reánk; ennyiből állott egész magavédelmezése. A' mi Gyujtó-hajós Kapitányaink, az alatt, míg egyéb hajójink a' kikötőhely' torkán kívül álló ellenséges hajókkal viaskodtak, tüzet vetettek az ellenséges hajós seregnék egyéb részére 's azt egészen felégették; 20 hajókat égették-fel, úgy mint egy 2 emeletű, 2 fregátot, 2 Körvettét, több hadi Briggeket 's szállító hajókat. Ezen vitéz Gyujtó Kapitányoknak neveik: az ifjabb Politi György, Pipinós András, Dinama Anagnosti, Tsapeli Dimitri, az ifjú Bikós Antal, és Spachi Marini. —

„Hanem, mint látszik, az Isteni Igasság nem elégedett-meg azzal, hogy ellenségeinket ennyire megrontotta; a' rettenetes tűz Modon várára is kiterjesztette magát, 's rettenetes következéseket vont maga után. Egész Modonban öt órát tartott az égés; végre meszsziről szörnyű tsattanást 's lobbanást hallván azt hoztuk-

ki belőlle, hogy a várbéli puskapor-magazinum vetett lángot, 's az ott találtató Egyiptomi éleles és munitziós magazinumokkal együtt mindent semmivé tett.

„Lehetetlen meghatározni mind azoknak számát, kik a tűz áldozatjává lettek; közzülünk tsak terhes sebet se kapott senki, mellyet annak köszönhetünk, hogy az ellenséget nagy hirtelenséggel leptük meg, a' ki e-miatt megzavarodván, védelmezni se tudta magát. Most az Egyiptomi hajós seregnek minden egyéb tsapatjai a' Navarini öbölben tartózkodnak, és mi tsak kedvező alkalmatosságot várunk, hogy ezekre is rájok ronttsunk.

(Ezen tudósításnak tsak azzal a' részével ellenkezik a' Májor Bandiera' tudósítása, a' melly Modonnak elégesét illeti. — Kétség kívül a' Görög tudósító is ennyiben a' Kapitány Rottiers hamari tudósítása által tsalattott-meg).

### *Lombard Velenczei Királyság.*

A' Mailandi ujságban illy tudósítás találtatik Páviából Jun. 27 dik napjáról: — „

„Valóságos szomorkodással kéntelennítettünk említeni, hogy a' csendesség és jórend, melly ezen városban régtől fogva fennállott, e' hónap' 25-dikán megzavarták egy olly történet által, milyenek némelykor az ifjúságnak felhevült képzelődése által szoktak okoztatni. A' tartománybeli Tiszti kar Jun. 17-dikén közönségesen kifüggesztetett Hirdetés által meghatározta vala azon helyet, hol a' Tsatornában feredni lehet, 's azt minden más helyeken megtiltotta. Tudtára esvén azonban, hogy némely ifjak a' titálommal nem gondolván, a' Tsatornának valamelly veszedelmes részében ferednének, 's az ahoz közel lévő közönséges sétáló helyen még botránkozásra is okot szolgáltatnának, belső bántárságra ügyelő katonákat küldött oda, hogy vegyék elejit a' rosznak. A' kiküld-

tett Strázsák 10 tanuló ifjakat leptek meg a' tilalmas ferdőn, 's a' Delegatziói házhoz kísérték őket. Sok ifjak kik azon után állottak, mellyen a' nevezett ház felé vittek a' tanulókat, össze szaladtak 's azt hívánták a' Rektor Mágnyifikustól, hogy az ő tanuló társaiknak elbotsáttatását haladék nélkül eszközölje ki, 's meg nem gondolván, hogy kissébb vételnek tételében is szükséges az indítókat esmerni, a' magok semmi okos megfontolást meg nem engedő ifjai felhevültségekben a' Delegatziói házhoz tolakodtak 's az annak kapuja előtt álló strázsát bosszúsággal illették. A' bosszantásból kövel való hajgálás következett, melly miatt a' strázsák kéntelenek valának a' csendességrontókat puska lövésekkel kergetni el, melly közben két ifjak megöletettek 's néhányak megsebesedtek. Az elősietett fegyveres segítség 's a' polgári és katonai előjárók ugyan nem soká oda vittek a' dolgot, hogy a' csendesség 24-dikben meg nem háborított, 's a' tanuló ezen napon 's még 25-dikben dél előtt, letzkéken is megjelentek, hanem ekkor estve felé ismét feltüzesülvén a' strázsák ellen az említett ház előtt 's még egy le's fel járó vigyázó csoport (patronille) ellen is a' bosszantást és támadást gondolatlan főszédelgéssel ismét megújították, melynek ismét puskatüzelés lett a' következése, 's négy tanuló megsebesedtek de azután többé semmi összetolakodás meg nem engedtetett, és valamint Jun. 26 dika úgy a' következett éjszaka is a' csendességnek megháborítása nélkül teltek el, 's reménség vala, hogy az e'féle botránkozató történetek többé nem fognak előfordulni, 's hogy a' tanuló ifjúság a' józan megfontolás által vezéreltetvén jó rendtartás 's engedelmesség által azon fog iparkodni, hogy mostani gondatlan tselekedetét jóvá tegye; meggyőződván a' felől, hogy az e'féle kibotsátkozásokból mindenkor legnagyobb kár szokott az indítókra és ingerlőkre következni.

Comóbol érkezett tudósítások szerint Császár és Császárné Ő Felsegeek Jun. 27-kén délelőtt 10 óraker ezen városba kívánt jó egészségben megérkezvén legnagyobb örvendezéssel fogadtattak. Egy órával azután Ferencz Károly Ő Fő Hercegsége is megérkezett Hitvesével Sofia Fő Hercegaszszonnyal, 's azután Ő Felsege a' Pármai Hercegaszszony is. Ezen utolsó Bellagióbol jött. A' Vice-Király és Hitvese kérvéssel a' Felsegeek előtt érkeztek meg. Estvére az egész város 's a' kikötőhelyben találtatott minden hajók, 's minden szomszéd halmok és falusi épületek pompásan megvilágosítottak.

A' Mailandi ujságban ezek találtattak Jun. 30-dik-napján a' Felsegeeknek Comóban való foglalatoskodásairól: —

„Császár Ő Felsege a' Vice-Királytól 's a' tartományi Cs. K. Delegátustól kísértetve 28-dikban reggeli 8 óraker a' Lycoumot nézte-meg 's az ott találtató nevelékeknek előmenetelével való telyes megelégedését nyilvánkozttatni méltoztatott. Onnét a' mind két nemen lévő gyermekek fő Normális Oskolájokba ment, 's ott is egy darabig tarózkodott. — Azután a' Comaschitol 1817-ben fundáltatott beteg- és dolgozó-háznak vala a' Császári látogatás által való megtiszteltetéshez szerentséje, melynek minden állapotí minémúségeit szemügyre vette a' Monárkha, 's ezen magános intézetnek jól tévő munkásságával való felséges megelégedését is kegyelmesen jelenteni méltoztatott. —

„Császárné Ő Felsege ugyan ezen napon délelőtt a' Vice-Delegátustól kísértetve azon Salésianák' Klastromát nézte-meg, a' melly Császár Ő Felsegeének kegyessége által 1815-ben helyre állittatott, 's azután az éppen szegény vagy legalább semmi ahoz való tehetséggel nem bíró árva leánykák' taníttatására rendeltetett Conservatoriumot méltoztatott megzemlélni. Innét az aszszonyí fő Normális Oskolába,

innét pedig a' fennebb említett beteg- és dolgozó-házba ment Ő Felsege. Azután a' Püspöki templomba ment Isteni tiszteletre, hol belső, lelki ájtatossága 's kegyessége által minden jelenlévőknek épületes példát mutatott. —

„Ferencz Károly Cs. Fő Herceg 's Hitvese a' Cs. Fő Hercegné ugyan ekkor Misé-halgalás után hajókázással töltöttek idejeket a' Comói tón, 's onnét a' Pliniana, Este és Tanzi nevű majoroknak, Villáknak, megnezéssekre mentek. —

„Császár Ő Felsege ebédjére méltoztatta ezen napon a' Püspököt, a' tartományi Cs. K. Delegátust, a' Vár-kommandáust, az Apellatorium Elölülőjét, a' Podestát és Gróf Porrót, kinék házában szálláson voltak Ő Felsegek. —

„Ebéd után időtöltési hajózásra mentki Császár Ő Felsege a' tóra 's az annak partjain fel 's alá tolakodó sokaságnak leírhatatlan örvendező kiáltásai által köszöntetett. —

„Császárné Ő Felsege ezen délutánt a' betegek' és talált-gyermekek' közönséges ispolyának 's azután a' Szent-kereszt-kápolnájának 's a' Lycoumnak megzemlélésére fordította: Ő Felsege a' Pármai Hercegaszszony pedig Vice-Királyné Ő Fő Hercegaszszonyságával elébb a' Don Venini Carló Villáját 's azután a' Baradellói kastélyt látogatták-meg, honnét a' Comói tónak nagy részét 's partjainak képsztéssel vetélkedő vidékeit gyönyörködve lehet szemlélni. —

Az egész város 's a' théátrum, melyet a' Felsegek ezen estve jelenlétekkel megtisztelték, ismét gazdagon megvilágosítottak.

A' Páviai tanulók az utóbbi tudósítások szerint többé nem újították-mega' lármát.

*B é c s.*

Klémentina Cs. Fő Herczegasszony a' Salernói Herczegné, Jul. 5-dikén Mailandból kivánt jó egészségben meg érkezett a' Béts mellett lévő Schönbrunni Cs. Kastélyba.

*Magyar Ország.*

Don Miguel Ó Portugalliai Királyi Herczega, a' ki egy idővel ez előtt Bétsből Erdélybe vette vala útazását, s egyszersmind Magyar ország alsóbb vidékeit is bejárta, Jun. 29-dikén estve Pestre vissza érkezvén, a' Vadász-kürt nevű Vendégfogadó házba szállott-bé. Ó K. Herczega Herczeg Béja név alatt incognitó útazik. Minden itt találtató nevezetéseket szorgalmasan meglátogat és vizsgál.

„Kassáról Junius 21-dikén. Tegnap a' Kassai Királyi Akademia érzékeny kárt vallott, midőn Nagy Tiszteletű Tudós Kmeth Dániel, az Ajtatos Iskoláknak Szerzetes Papja, és ezen Kir. Akademiában a' Mathesisnek rendszerént való Tanítója forró nyavalyában közzülünk munkás életének, s a' köz jóra törekedő buzgó igyekezetének 42-dik esztendejében lühalt. A' szelid maga viselet, a' hivatalbeli szorgalmatosság, tiszta példás élet és jeles tudomány ötet mind az Ifjúság, mind a' Tanító társak előtt igen kedvessé tették, úgy hogy az ő elvesztését mindnyájan sajnosan érzik. A' boldogult, Brezno-Bányán született 1785. Jan. 15-kén, a' Szerzetbe lépett 1799. Nov. 1-ső napján. A' próba

esztendőket példásan kiállván Korponán és Kőszegen, Tanítványainak nagy előmenetelével a' Grammaticális Iskolákat 4 esztendeig tanította: utóbb a' Filozófiát Váczon olly ditséretesen végezte, hogy abból a' Pesti Universitásnál a' Doctori koszarút megnyerné; a' Theológiát Nyitrán nagy előmenetellel végezte, és 1810-ben, Szerzetes Elöljárói által arra választatott, hogy Budán a' Csillag vizsgálás' tudományai tanulja, hogy ennél fogva a' Hazának különös szolgálatokat tehessen. A' böls Elöljárók elérték benne escljokat, mert ő tanulását elvégezvén, szoros vizgálat után a' N. M. Kir. Helytartó Tanáts által 1812-ben érdemesnek találtatott, hogy a' Csillagvizsgáló Torony' Praefectusa mellé segédül rendeltessék. — Hivatalát ritka szorgalmatossággal, fáradhatatlan buzgósággal, és a' viszontagságok alatt sem tsüggendő alhatatossággal viselte; mert 1821-ben Ástronomiai észrevételeit, melyeket a' Sz. Gellert hegyén tett, a' köz használlásra kiadta; így 1825-ban a' közönséges értelemhez szabott Ástronomiai tanítását. Mind a' két munka tsinosan kijött a' Magyar Univerzitas Typographiájában Budán, és megbizonyította, hogy ő mind a' Hazának használni, mind a' Szerzetnek ditsőségét nevelni híven igyekezett. 1825-ban felséges rendelés által a' Kassai Akademiához az elmélkedő és gyakorló Mathesisnek Tanítójává rendeltetvén, itt a' köz jóra termett Férfü tellyes lélekkel igyekezett megfelelni kötelességének, és tulajdon hivatalán kívül még az Akademiai Exhortátorságot és a' Hit tudományt tanító Hivatalt is ditséretesen és hasznosan viselte. Illy szép érdemeiktől kitagadhatná meg holta után is a' méltó tiszteletet?“